

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО АУДИТОРСЬКА ФІРМА

СТАВР

Свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів № 0127
згідно з рішенням Аудиторської палати України від 26 січня 2001 року №98 та продовженого до 04.11.2015

61037, Україна, м. Харків, пр. Московський, 128-А, к.76	✉ 61123, м. Харків, а/с №86	☎ (057) 738-53-76 ☎ (057) 738-56-54	www.stavr.com.ua af_stavr@rambler.ru
---	--------------------------------	--	--

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

незалежного аудитора ПП «АФ «СТАВР» щодо повноти та достовірності фінансової звітності АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» за рік, який закінчився 31 грудня 2010 року

**Для користувачів фінансової звітності,
в тому числі для Акціонерів АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»**

Ми провели аудиторську перевірку фінансової звітності АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» (далі – Банк) за рік, який закінчився 31 грудня 2010 року, що включає:

- баланс Банку станом на кінець дня 31 грудня 2010 року;
- звіт про фінансові результати Банку за 2010 рік;
- звіт про рух грошових коштів Банку за 2010 рік;
- звіт про власний капітал Банку за 2010 рік;
- звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2010 року;
- примітки до річного звіту Банку за рік, який закінчився 31 грудня 2010 року;
- опис важливих аспектів облікової політики та інші пояснювальні примітки.

Відповідальність управлінського персоналу

Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення цих фінансових звітів у відповідності до вимог чинного законодавства України та вимог Національного Банку України стосовно бухгалтерського обліку та звітності в банках України. Відповідальність управлінського персоналу охоплює: розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, які не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки; вибір та застосування відповідної облікової політики, а також облікових оцінок, які відповідають обставинам.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є надання висновку щодо цих фінансових звітів на основі результатів нашої аудиторської перевірки. Ми провели аудиторську перевірку у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог, а також планування й виконання аудиторської перевірки для отримання достатньої впевненості, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень .

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур задля отримання аудиторських доказів стосовно сум та розкриттів у фінансових звітах. Відбір процедур залежить від судження аудитора. До таких процедур входить і оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансових звітів внаслідок шахрайства або помилок. Під час оцінки цих ризиків аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання щодо підготовки та достовірного представлення фінансових звітів для розробки аудиторських процедур, що відповідають обставинам. Аудит включає також оцінку відповідності використаної облікової політики, прийнятність облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального представлення фінансових звітів.

Ми вважаємо, що отримали достатні та відповідні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

Висновок:

На нашу думку, фінансова звітність складена відповідно до законодавства України та справедливо і достовірно відображає фінансовий стан АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» станом на кінець дня 31 грудня 2010 року, його фінансові результати та рух грошових коштів за рік, що минув на зазначену дату, у відповідності до національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік адекватно відображає інформацію про банківські операції, до яких відносять розрахункові, кредитні, депозитні, та інші і з яких складається господарська діяльність Банку, що дає змогу користувачам одержувати дані, потрібні для аналізу й оцінювання стану та ефективності діяльності Банку.

Не висловлюючи застережень до нашого висновку, ми звертаємо увагу, що мають місце окремі випадки недоформування резервів під знецінення кредитів, що потребує додаткового контролю з боку керівництва.

Директор ПП „АФ „Ставр”

Сертифікат АПУ №0033 виданий рішенням АПУ від 29.10.2009 №207/2 на термін до 01.01.2015; Свідоцтво №0000071 видане Комітетом з питань аудиту банків на підставі рішення №3 від 17.10.2007р. та продовженого до 01.01.2015р. Сертифікат АПУ Серії А № 00127 від 04.01.1994, продовжений рішенням АПУ від 15.11.2007 №184/6 на термін 04.01.2013; Свідоцтво ДКЦПФР про внесення до реєстру аудиторів та аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, що здійснюють діяльність на ринку цінних паперів серії АБ №000470 (реєстраційний номер №516), від 05.06.2007, дійсне до 04.11.2015.

_____ **Пантелєєв В.П.**

*28 березня 2011 року
пр. Московський, 128-А, к. 76, м. Харків, Україна*

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

1. Інформація з питань проведення аудиторської перевірки фінансової звітності Банку незалежним аудитором

Згідно із Договором від 26.10.2010 №26/10-2010, укладеною між Приватним підприємством «Аудиторською фірмою «Ставр», що далі іменується Аудитор, і АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», (далі – Банк), Аудитором був проведений аудит фінансової звітності Банку за рік, який закінчився 31 грудня 2010 року.

Приватне підприємство «Аудиторська фірма «Ставр» діє на підставі Свідоцтва Аудиторської палати України про внесення в Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності за №0127 згідно з рішенням Аудиторської палати України від 26.01.2001 №98 та продовженого до 04.11.2015 р.

Звіт складений фахівцями приватного підприємства «Аудиторської фірми «Ставр» під керівництвом директора приватного підприємства «Аудиторської фірми «Ставр» Пантелеєва В.П. (Сертифікат АПУ №0033, виданий рішенням АПУ від 29.10.2009 №207/2 на термін до 01.01.2015 р.; Свідоцтво №0000071, видане Комітетом з питань аудиту банків НБУ на підставі рішення №3 від 17.10.2007р. та продовжене до 01.01.2015 р. Сертифікат АПУ Серії А № 00127 від 04.01.1994 р., продовжений рішенням АПУ від 15.11.2007 р. №184/6 на термін 04.01.2013 р.; Свідоцтво ДКЦПФР про внесення до реєстру аудиторів та аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, що здійснюють діяльність на ринку цінних паперів, серії АБ №000470 (реєстраційний номер №516) від 05.06.2007 р., дійсне до 04.11.2015 р.).

Об'єктом аудиторської перевірки була річна фінансова звітність Банку за рік, який закінчився 31 грудня 2010 року.

Метою аудиторської перевірки фінансової звітності Банку було отримання Аудитором можливості висловити думку про те, чи складені фінансові звіти Банку в усіх суттєвих аспектах відповідно до національних (положень) стандартів бухгалтерського обліку.

Перевірку здійснено відповідно до вимог законодавства України, у тому числі Закону України «Про аудиторську діяльність» № 3125-ХІІ в новій редакції від 14.09.2006 року, Міжнародних Стандартів Аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів, що прийняті як Національні стандарти аудиту. Аудиторську перевірку було заплановано і проведено з метою одержання обґрунтованої впевненості в тому, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень. Аудит включав перевірку шляхом тестування доказів, які підтверджували суми та розкриття інформації у фінансових звітах. Аудиторська перевірка включала також оцінку застосовуваних принципів бухгалтерського обліку.

Під час проведення аудиту річної фінансової звітності Банку за рік, який закінчився 31 грудня 2010 року, були охоплені такі важливі аспекти діяльності Банку:

- відповідність обсягу активів і зобов'язань Банку за строками погашення;
- якість управління активами та пасивами;
- достатність резервів та капіталу Банку, визначеної на підставі аналізу якості активів Банку, а також операцій з інсайдерами/пов'язаними особами;
- адекватність системи управління ризиками банку;
- адекватність бухгалтерського обліку, процедур внутрішнього аудиту та заходів контролю Банку.

Аудитор застосовував професійне судження у таких сферах:

- оцінки властивого ризику, ризику контролю та ризику суттєвого викривлення внаслідок шахрайства та помилок;
- характер, розрахунок часу та обсяг аудиторських процедур; оцінки результатів цих процедур;
- збирання аудиторських доказів;
- оцінки обґрунтованості суджень та оцінок, зроблених управлінським персоналом при складенні фінансових звітів;
- складання висновків на основі зібраних доказів.

Усвідомлюючи, що невідповідність діяльності Банку законам і нормативним актам може суттєво вплинути на фінансові звіти, Аудитор згідно з Міжнародним стандартом аудиту № 250 «Врахування законів та нормативних актів при аудиторській перевірці фінансових звітів», розглянув відповідність діяльності Банку законам та нормативним актам України.

План аудиторської перевірки містив, крім іншого, розгляд припущення про безперервність діяльності стосовно здатності Банку продовжувати свою діяльність у передбачуваному майбутньому.

Щоб сформулювати думку про фінансові звіти, Аудитор виконував процедури, призначені для отримання обґрунтованої впевненості в тому, що фінансові звіти складено у всіх суттєвих аспектах відповідно до національних (положень) стандартів бухгалтерського обліку.

Аудиторська перевірка не гарантує виявлення всіх суттєвих викривлень у наслідок таких чинників, як застосування тестування, обмеження, властиві будь-якій системі бухгалтерського обліку та внутрішньому контролю, а також того факту, що більшість аудиторських доказів є скоріше переконливими, ніж остаточними.

Висновок. Фінансова звітність Банку підготовлена відповідно до вимог «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України № 480 від 27.12.2007 року.

Аудитором не виявлено фактів, щодо невідповідності фінансової звітності вимогам Постанови. Аудитор зазначає, що у фінансовій звітності Банку розкрито належним чином інформацію щодо:

- *доходів та витрат та здійснено аналіз рахунків, на яких вони відображені ;*
- *руху грошових коштів за 2010 рік, як наведено у «Звіті про рух грошових коштів»;*
- *змін у власному капіталі та аналізу цих змін, як наведено у «Звіті про власний капітал»;*
- *стану активів та пасивів Банку стосовно їх доходності, ліквідності та якості, а саме кредитного (за виключенням формування резервів під знецінення кредитів на суму 4 115 тис. грн.), депозитного портфелів, дебіторської заборгованості, інших активів та зобов'язань та методів управління ними;*
- *таблиці строків погашення активів та пасивів, складеної на підставі форми статистичної звітності № 631 «Звіт про структуру активів та пасивів за строками», затвердженою Постановою Правління Національного банку України № 124 від 19.03.2003 року (зі змінами).*
- *упродовж 2010 року Банк не виправляв суттєвих помилок, що мали вплив на фінансову звітність попередніх звітних періодів.*

2. Висновок щодо відповідності обсягу активів і зобов'язань Банку за строками погашення

При розкритті зазначеної інформації ми керувалися аналізом статистичної форми звітності №631 «Звіт про структуру активів та пасивів за строками», надання якої передбачено Правилами організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затвердженими Постановою Правління Національного банку України від 19.03.2003 р. № 124 із змінами і доповненнями. Щодо інших питань ми керувалися власним судженням.

Нами були виконані процедури перевірки, спостереження, запиту та підтвердження, обчислення та аналітичні процедури.

На дату перевірки Банк мав наступну відповідність строків залучення та розміщення коштів на періодах (без врахування позабалансових зобов'язань).

Аналіз ліквідності за строками наведено в Таблиці:

Період	Активи (тис. грн.)	Зобов'язання (тис. грн.)	Розриви на період		Кумулятивні розриви	
			сума (тис. грн.)	відношення до загальних активів (%)	сума (тис. грн.)	Відношення до загальних активів (%)
До 31 дня	377 864	356 953	20 911	2,1%	20 911	2,1%
Понад 31 день до 1 року	490 640	586 459	-95 819	-9,7%	-74 908	-7,6%
Понад 1 рік до 5 років	71 702	10 505	61 197	6,2%	-13 711	-1,4%
Понад 5 років	47 637	141 810	-94 173	-9,5%	-107 884	-10,9%
Усього	987 843	1 095 727	-107 884	-10,9%		

Станом на кінець дня 31.12.2010 року банк має значний профіцит ліквідності на інтервалі до 31 дня в сумі 20 911 тис. грн., або 2,1% активів банку (внаслідок збільшення залишків коштів на коррахунку в НБУ, які станом на кінець дня 31.12.2010 року склали 92 324 тис. грн.), та на інтервалі від 1 до 5 років в сумі 61 197 тис. грн., або 6,2% активів.

На інших інтервалах існує дефіцит ліквідності, але ГЕП-розриви є у межах допустимих значень.

При цьому Банк дотримується встановлених Національним банком України нормативів ліквідності, динаміка яких з початку року наведена нижче.

Найменування		Нормативне значення	на кінець дня 31.12.2010 р.	на кінець дня 31.12.2009р.
Норматив миттєвої ліквідності	H4	не менше 30%	51	71
Норматив поточної ліквідності	H5	не менше 40%	103	59
Норматив короткострокової ліквідності	H6	не менше 60% (станом на кінець дня 31.12.2010 р. ¹)	90	20

АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» набув статусу спеціалізованого ощадного банку з 15.12.2008 року та дотримується спеціальних значень економічних нормативів, встановлених згідно з п. 1.3. гл.1.розд.VIII «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затвердженої Постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 року (зі змінами).

Сума високоліквідних активів станом на кінець дня 31.12.2010 року становить 144 362 тис. грн., у тому числі:

- Готівкові кошти – 38 778 тис. грн.
- Залишок на коррахунку в НБУ – 92 324 тис. грн.
- Залишки на коррахунках в інших банках – 13 260 тис. грн.

Висновок. *Наведені у звітності Банку дані та проведений аудит активів та зобов'язань за строками погашення не виявили фактів порушення вимог нормативно-правових актів Національного банку України щодо оцінки якості та відповідності представлення активів та зобов'язань та свідчать про достатню збалансованість між строками і сумами погашення різноманітних активів та строками виконання зобов'язань. Але враховуючи, що зобов'язання Банку на 60,3% складають кошти фізичних осіб, рівень ліквідності є високим*

В цілому політика банку стосовно управління ліквідністю здатна забезпечити своєчасне виконання своїх грошових зобов'язань.

3. Висновок щодо якості управління активами та пасивами Банку

Сутність управління активами та пасивами полягає в скоординованому управлінні фінансами банку, в процесі якого через узгодження управлінських рішень та досягнення певних пропорцій між активними і пасивними операціями досягається кілька цілей, таких як підвищення прибутку, зниження ризиків, аналіз і контроль за ліквідністю, управління спредом.

Аудитором здійснено розрахунок деяких показників, які характеризують якість управління активами та пасивами, результати якого наведені нижче.

Назва показника	на кінець дня 31.12.2010 р.	на кінець дня 31.12.2009 р.
Дохідність процентних активів	16,68	17,06
Вартість процентних зобов'язань	13,18	15,31
Чистий спред	3,50	1,76
Чиста процентна маржа	2,69	2,22

¹ Станом на 01.01.2010 року нормативне значення нормативу короткострокової ліквідності (H6) становило для банків не менше 20%.

Стосовно ефективності діяльності Банку можна зробити висновок, що рівень ефективності низький, Банк працює збитково. Збиток за поточний період складає 22 801 тис. грн., а з урахуванням збитків 2009 року та суми нерозподілених прибутків минулих років – 40 780 тис. грн.

Розрахунок та аналіз коефіцієнтів рентабельності показав, що у порівнянні з початком року показники рентабельності продовжують різко зменшуватись та мають від'ємне значення, що пов'язано з погіршенням якості активів та необхідністю формування резервів під знецінення кредитів, що привело до збитків у поточному році.

Від'ємний фінансовий результат діяльності банку на протязі року мав постійну тенденцію до збільшення через значне формування резервів за нарахованими та несплаченими понад 31 день доходами банку. Низький рівень рентабельності також обумовлений низьким рівнем чистої процентної маржі 2,69% внаслідок високої вартості процентних зобов'язань – 13,18%. Засвідчуємо збільшення цих показників протягом минулого року (див. таблицю, що наведена вище).

Ці фактори свідчать про зниження якості управління активно-пасивними операціями та необхідність посилення внутрішнього контролю за їх виконанням.

Розрахунок та динаміка коефіцієнтів рентабельності з початку року наведена нижче.

Назва показника	Формула розрахунку	на кінець дня 31.12.2010 р., %	На кінець дня 31.12.2009 р., %
Рентабельність активів	Прибуток/Активи	-2,08	-1,95
Рентабельність балансового капіталу	Прибуток/Балансовий капітал	-22,37	-16,21
Рентабельність витрат на персонал	Прибуток/Сума витрат на персонал	-130,40	-117,50
Рентабельність акціонерного капіталу	Прибуток/Акціонерний капітал	- 17,57	- 15,53

Під час перевірки було розглянуто якісний склад активів Банку, який характеризується співвідношенням негативно класифікованих активів (далі – НКА) до загальних активів, співвідношенням НКА до регулятивного капіталу, питомою вагою основних засобів в структурі активів, коефіцієнтами забезпечення та захищеності позик і т.д.

Розрахунок показників якості та ризиковості активів наведено нижче.

Назва показника	Формула розрахунку	на кінець дня 31.12.2010 р., %
Питома вага негативно класифікованих активів (НКА) в загальних активах	НКА/Активи	11,36
Співвідношення НКА (загальна сума) до регулятивного капіталу	НКА/Регулятивний капітал	96,16
Питома вага дебіторської заборгованості в загальних активах	Дебіторська заборгованість/Активи	0,08
Питома вага основних засобів в загальних активах	Основні засоби/Активи	4,49
Коефіцієнт забезпечення позик	Загальна сума забезпечення кредитів/Кредитний портфель	76,66
Коефіцієнт захищеності позик	Резерви на покриття збитків за кредитами/Кредитний портфель	11,20

Активи станом на кінець дня 31.12.2010 року складають 1 095 889 тис. грн. та збільшились з початку року на 149 731 тис. грн. внаслідок збільшення кредитного портфелю за рахунок кредитів, наданих суб'єктам господарювання. Прострочена заборгованість за кредитами збільшилась та складає 138 984 тис. грн, або 15,3% кредитного портфелю в той час як на початок року їх питома вага складала 12,4% (131 732 тис. грн.), причому найбільший обсяг кредитів та нарахованих доходів прострочено понад 184 дні.

Якість активів протягом звітного періоду значно погіршилась, про що свідчить збільшення питомої ваги негативно класифікованих активів.

Структура негативно класифікованих активів станом на кінець дня 31.12.2010 року наведена в таблиці:

№ з/п	Негативно класифіковані активи (НКА)	на кінець дня 31.12.2010 р.		
		Сума, тис. грн.	Фактично сформований резерв, тис. грн.	Процент покриття НКА резервом, %
Загальна сума негативно класифікованих активів		130 577	98 507	75,4
1	Кошти, що розміщені на кореспондентських рахунках у банках	-	-	-
2	Кредити, що класифіковані як «сумнівні» та «безнадійні»	46 073	14 006	30,4
3	Дебіторська заборгованість III та IV груп ризику	10	6	59,3
4	Прострочені понад 31 день та сумнівні до отримання нараховані доходи (без урахування нарахованих доходів за цінними паперами)	84 494	84 494	100,0

Слід зазначити, що сума кредитів, які класифіковані як «субстандартні», станом на кінець дня 31.12.2010 р. становила 352 840 тис. грн.; загальна сума резервів, що сформовані за цією групою кредитів, станом на звітну дату складала 10 518 тис. грн.; тобто ця група кредитів була покрита резервами на 3,0%.

Для банку є характерним здійснення активних операцій в іноземній валюті, обсяг яких 374 966 тис. грн., або 30,96%, що обумовлює значний валютний ризик.

Усе вищевикладене свідчить про значне погіршення якості активів та наявні тенденції до зростання нестандартної заборгованості; активи не приносять очікуваного доходу, у результаті чого Банк має збитки, сума яких зростає та становить 22 801 тис. грн., а з урахування результату діяльності за 2009 рік та суми нерозподілених прибутків минулих років складає 40 780 тис. грн.

Якість управління активами потребує покращення та більш пильної уваги з боку керівництва, а також розробки і впровадження відповідних заходів щодо подолання існуючих негативних тенденцій.

Оцінка якості кредитного портфелю

При проведенні операцій з кредитування протягом звітного періоду, Банк керувався Обліковою політикою, нормативно-правовими актами Національного банку України та внутрішніми положеннями АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА». Класифікація кредитного портфелю та формування резерву на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями здійснюється з дотриманням вимог Постанови Правління Національного банку України № 279 від 06.07.2000 року «Про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями комерційних банків» (зі змінами).

Заборгованість клієнтів за кредитами відображена за несплаченою основною сумою боргу, збільшеною на суму нарахованих процентів і зменшеною на суму створеного спеціального резерву під можливі збитки по кредитній заборгованості

Станом на кінець звітного періоду сума заборгованості за кредитними операціями складала 990 935 тис. грн., що становило 90,4% активів банку (станом на відповідну дату попереднього року – 91,0%), у тому числі прострочена – 138 984 тис. грн. (станом на кінець дня 31 грудня 2010 року – 100 914 тис. грн.), тобто сума прострочених кредитів зросла з початку року на 37,7%.

Необхідно відзначити, що заборгованість за міжбанківськими кредитними операціями станом на кінець дня 31.12.2010 р. становила 0,1%, тобто Банк практично не працює на цьому ринку.

Якість кредитного портфелю зазнала змін у бік погіршення, зросла питома вага нестандартної заборгованості, у тому числі сумнівної та безнадійної. У зв'язку з цим Банком значно збільшено

відрахування до резерву на відшкодування можливих втрат за кредитами, що привело до негативного результату його діяльності.

Наявні тенденції до зростання питомої ваги кредитів, за якими мали місце прострочки платежів, а також суми нарахованих, але не отриманих понад 31 день процентів; прострочені та сумнівні нараховані доходи за кредитами, що надані клієнтам постійно зростають, а саме, 45 889 тис. грн. (85,96%) усіх нарахованих доходів на кінець дня 31.12.2009 року до 81 317 тис. грн. (95,8%) станом на кінець дня 31.12.2010 року, що свідчить про погіршення якості кредитного портфелю та значний рівень кредитного ризику.

Кредитний портфель з урахуванням позабалансових зобов'язань з кредитування, за даними форми 604 «Розрахунок резерву на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків», станом на кінець дня 31 грудня 2010 року порівняно з даними на 01 січня 2010 року збільшився на 139 423 тис. грн., або 15,4%, та становить 1 044 308 тис. грн.

Аналіз якості кредитного портфелю наведено в Таблиці.

Розподіл кредитів за ступенем ризику	на кінець дня 31.12.2010 року		На кінець дня 31.12.2009 року		Відхилення	
	сума, тис. грн.	%	сума, тис. грн.	%	сума, тис. грн.	%
Стандартна	93 722	9	149 440	16	(55 718)	(37)
Під контролем	551 672	53	448 026	50	103 646	23
Субстандартна	352 840	34	262 305	29	90 535	35
Сумнівна	42 756	4	42 316	5	440	1
Безнадійна	3 317	-	2 798	-	519	19
Всього	1 044 308	100	904 885	100	139 422	15

Методологічна база банку щодо оцінки фінансового стану позичальників, обслуговування заборгованості, забезпечення потребує доопрацювання в частині оцінки фінансового стану позичальників фізичних осіб відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України.

Аналіз кредитного портфелю показав, що, портфель в цілому характеризується достатнім рівнем забезпеченості. В структурі забезпечення за кредитними операціями досить високою залишається частка нерухомого майна – 31,94%, майнових прав на грошові кошти – 44,97%.

Вартість та вид забезпечення за кредитними операціями, прийнятого під час визначення чистого кредитного ризику наведена в Таблиці:

№ з/п	Вид забезпечення	на кінець дня 31.12.2010 року		На кінець 31.12.2009 року		Відхилення (тис. грн.)
		сума (тис. грн.)	%	сума (тис. грн.)	%	
Застава						
1	Майнових прав на грошові кошти	341 565,5	44,97	260 334,3	38,6	81 231,2
2	Недержавних цінних паперів	53,4	0,01	107,0	-	-53,6
3	Рухомого майна	103 964,5	13,69	73 996,2	11,0	29 968,3
4	Нерухомого майна	242 634,8	31,94	284 855,2	42,2	- 42 220,4
5	Майнових прав на майбутнє нерухоме майно, що належить до житлового фонду	97,8	0,01	103,3	-	- 5,5
6	Інших майнових прав	71 287,2	9,38	55 789,7	8,2	15 497,5
7	Усього	759 603,2	100,00	675 185,7	100,0	84 417,5

Слід зауважити, що в кредитних справах, що перевірені, відсутні будь-які документи, які підтверджують наявність здійсненої переоцінки заставленого майна та його справедливої вартості.

Якість кредитного портфеля незадовільна. Управління кредитним ризиком потребує від банку більш виваженого підходу який повинен мати на меті належний контроль за веденням кредитних справ та забезпечення достатнього рівня резервів на покриття можливих витрат за кредитними операціями.

АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» набув статусу спеціалізованого ощадного банку з 15.12.2008 року та дотримується спеціальних значень економічних нормативів, встановлених згідно з п. 1.3. гл.1.розд.VIII «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затвердженої Постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р. (зі змінами) та обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку в НБУ.

Станом на кінець дня 31 грудня 2010 року економічні нормативи, встановлені нормативно-правовими актами Національного банку України, не порушувались. Аналіз дотримання економічних нормативів здійснено на підставі форми № 611 «Звіт про дотримання економічних нормативів» їх значення станом склали:

- норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) – 14,66% (нормативне значення – не більше 15%),
- норматив великих кредитних ризиків (Н8) – 277,80% (нормативне значення – не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу),
- норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9) – 0,15% (нормативне значення – не більше 2%),
- норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (Н10) – 0,37% (нормативне значення – не більше 10%).

Згідно абзацу 12 п. 1.3. глави.1 розділу VIII «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затвердженої постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. № 368 (зі змінами) Банк не має права збільшувати обсяг операцій з інсайдерами.

Висновок. *Кредитний ризик є високим та має істотний вплив на капітал банку внаслідок наявності значної частки нестандартної кредитної заборгованості, яка становить 88,22% загальної заборгованості за кредитами.*

Наявність вкладень в іпотечне кредитування підвищує чутливість до ринкових ризиків у зв'язку із зростанням негативних очікувань на ринку нерухомості (ризик втрати/зменшення суми забезпечення за кредитами та, як наслідок, необхідність доформування резервів).

Оцінка дебіторської заборгованості

Дебіторська заборгованість класифікувалася Банком в двох напрямках: дебіторська заборгованість, яка виникла на підставі договорів або документів, які їх замінюють - залежно від строків знаходження її на балансі, дебіторська заборгованість, яка виникла не на підставі договорів - виходячи з кількості днів від початку її виникнення на балансі.

Дебіторська заборгованість за групами ризику станом на кінець дня 31 грудня 2010 року наведена в таблиці:

Група ризику згідно з класифікацією	Дебіторська заборгованість з придбання нематеріальних активів та основних засобів (за капітальними вкладеннями)		Дебіторська заборгованість з придбання цінних паперів на відкритому (вторинному) ринку		Інша дебіторська заборгованість	
	Кількість днів обліку на балансі	Сума заборгованості (тис. грн.)	Кількість днів обліку на балансі	Сума заборгованості (тис. грн.)	Кількість днів обліку на балансі	Сума заборгованості (тис. грн.)
I	0 - 180	789,4	0 – 30	0,0	0 - 90	180,6
II	181 - 270	0,0	31 – 60	0,0	91 - 180	0,2
III	271 - 360	0,0	61 – 90	0,0	181 - 360	8,35
IV	361 і більше	0,0	91 і більше	0,0	361 і більше	1,90
Разом	x	789,4		0,0	x	191,05

Дебіторська заборгованість має незначний термін з дати виникнення або виникла за договорами, термін дії яких ще не закінчився і тому вважається поточною. Обсяг дебіторської заборгованості станом на кінець дня 31 грудня 2010 року становив менше 1% загальних активів.

Банк щомісяця за станом на перше число місяця, наступного за звітним, здійснював інвентаризацію дебіторської заборгованості та її класифікацію за групами ризику залежно від строків обліку на балансі, а також з урахуванням строків погашення, передбачених договорами або правилами здійснення операцій/розрахунків, що встановлені законодавством України та внутрішніми положеннями банку.

Висновок. *На нашу думку, дебіторська заборгованість класифікована Банком у відповідності до вимог нормативних актів Національного банку України. Стан дебіторської заборгованості Банку оцінений нами як добрий.*

Оцінка якості зобов'язань Банку

Питома вага зобов'язань в пасивах банку значна – 90,7%, з них кошти до запитання складають 43,6%.

Кредити рефінансування, що були отримані від Національного банку України погашені достроково.

Основою ресурсної бази є залучені кошти фізичних осіб, питома вага яких 60,3% зобов'язань банку, який зберігає статус спеціалізованого ощадного банку, що свідчить про недостатню диверсифікованість та значний ризик ліквідності у разі їх відтоку.

Для Банку характерним є здійснення пасивних операцій в іноземній валюті, обсяг яких складає 36,3%.

4. Оцінка достатності резервів та капіталу банку, а також оцінка операцій з інсайдерами/пов'язаними особами

Оцінка достатності резервів Банку

Резерви під втрати за активними операціями - частина вартості негативно класифікованих активів Банку, яку Банк достовірно, на основі попереднього досвіду, може вважати втраченою і відтак відносить на витрати своєї діяльності. З точки зору обліку резерви є контрактивним регулюючим рахунком, який зменшує облікову вартість активів. Резерви під втрати за активними операціями не включаються до капіталу банку. Ці резерви складаються з резервів на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями, резервів під прострочені та сумнівні щодо отримання нараховані доходи за активними операціями, резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості. Обов'язкові резерви формуються Банком під суму пасивів (склад зобов'язань), а за окремими активно-пасивними рахунками – під пасивне сальдо за зведеним балансом банку.

Банком створені резерви для відшкодування можливих втрат за активними операціями, обсяг яких складає 115 147,9 тис. грн., або 9,5% від загальної суми активів.

Інформація про формування резервів під активні операції станом на кінець дня 31.12.2010 року наведена нижче:

(тис. грн.)

№ з/п	Активи, під які формується резерв	Сума резерву за даними Банку на кінець дня 31.12.2010 р.	Сума резерву за даними аудиту на кінець дня 31.12.2010 р.	Відхилення
1	Кредитний портфель	30 629,6	34 744,8	4 115,2
2	Дебіторська заборгованість	6,1	6,1	-
3	Нараховані доходи (без урахування нарахованих доходів за цінними паперами)	84 494,4	84 494,4	-
4	Залишки коштів на коррахунку в інших банках	17,8	17,8	-
5	Усього	115 147,9	119 263,1	4 115,2

Резерви для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями.

Банк хеджував кредитний ризик за допомогою створення резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями.

Сума фактично сформованих резервів для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями наведена в таблиці:

(тис. грн.)

Групи кредитів за категоріями ризику	Фактично сформована сума резерву	
	на кінець дня 31.12.2010 року	на кінець дня 31.12.2009 року
Стандартні	541	449
Під контролем	5 565	6 593
Субстандартні	10 518	5 004
Сумнівні	10 683	9 162
Безнадійні	3 323	2 800
Усього	30 630	24 008

На підставі вибіркової перевірки розрахунку резерву за наданими кредитами клієнтів сума недосформованих резервів за результатами аудиторської перевірки склала 4 115 тис. грн., що є нижче рівня суттєвості, визначеної аудитором, та не має суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Резерви під прострочені та сумнівні щодо отримання нараховані доходи за активними операціями

Банк здійснював формування резерву за простроченими понад 31 день і сумнівними щодо повернення нарахованими доходами. Сума фактично сформованого резерву на кінець дня 31.12.2010 року склала 84 494 тис. грн.

На підставі вибіркової перевірки розрахунку резерву за простроченими та сумнівними нарахованими доходами і зіставленням їх з розрахунками, виконаними Банком, маємо розумну основу для підтвердження та висловлення думки, щодо достатності загальної суми створеного резерву. Резерв за простроченими понад 31 день і сумнівними щодо повернення нарахованими доходами сформовано відповідно до нормативно – правових актів Національного банку України.

На нашу думку, обсяг сформованих резервів під нараховані доходи є достатнім для покриття ризиків неотримання доходів.

Резерв для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості

Сума фактично сформованих резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості за станом на кінець дня 31 грудня 2010 року наведена в таблиці:

(тис. грн.)

Група ризику згідно з класифікацією	Заборгованість, що береться до розрахунку резерву	Коефіцієнт резервування (%)	Загальна розрахункова сума резерву	Фактично сформований резерв	Відхилення (+, -)
I	950,0	0	0,00	0,00	0,00
II	0,20	20	0,00	0,00	0,00
III	8,3	50	4,20	4,20	0,00
IV	1,9	100	1,9	1,9	0,00
Всього	960,4	X	6,1	6,1	0,00

За станом на кінець дня 31 грудня 2010 року фактично сформований резерв для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості складає 6,1 тис. грн. Розбіжностей порядку формування Банком резерву не виявлено.

На нашу думку, обсяги сформованих резервів під дебіторську заборгованість є достатнім для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості.

Обов'язкові резерви за залученими коштами юридичних і фізичних осіб

Формування обов'язкових резервів за залученими коштами юридичних і фізичних осіб здійснювалося Банком згідно з Положенням про порядок формування обов'язкових резервів для банків України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 16.03.2006 р. № 91 (зі змінами).

На підставі вибіркового звіряння наданої інформації з даними щоденного балансу Банку, враховуючи забезпечення повноти відображення залучених коштів в бухгалтерському обліку, ми

маємо розумну основу для підтвердження правильності визначення середньоарифметичної суми обов'язкових резервів та достатності фактичних залишків коштів на кореспондентському рахунку у Національному банку України згідно з установленими нормативами за відповідні періоди резервування у звітному році. Фактів порушення Банком розмірів обов'язкових резервів не встановлено.

Аудитор вважає, що Банк дотримувався вимог Національного банку України щодо формування обов'язкових резервів на кореспондентському рахунку у Національному банку України.

Висновок. *На нашу думку, Банком виконуються вимоги нормативних актів щодо формування усіх видів резервів, за винятком резервів під знецінення кредитів.*

Обсяги сформованих резервів відповідають нормативним вимогам та є достатніми для покриття банківських ризиків.

Оцінка достатності капіталу Банку

Станом на кінець дня 31.12.2010 року розмір регулятивного капіталу відповідає ліцензійним вимогам Національного банку України для проведення повного переліку операцій, відповідно до Ліцензії на право здійснення банківських операцій № 83 від 25.10.2010 р. на право здійснення банківських операцій, визначених частиною першою та пунктами 5-11 частини другої статті 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність», Дозвіл 83-5 від 25.05.2010 р.

Структура регулятивного капіталу наведена нижче:

Складові регулятивного капіталу	Станом на кінець дня 31.12.2010 р., (тис. грн.)	%	Станом на кінець дня 31.12.2010 р., (тис. грн.)	%	Відхилення (тис. грн.)
Регулятивний капітал	135 789	100	123 775	100	12 014
Основний капітал	90 077	66,34	101 732	82,19	- 11 655
у т.ч. статутний капітал	129 780	95,58	119 480	97,53	10 300
у т.ч. резервні фонди	2 351	1,73	2 351	1,90	-
Зменшення основного капіталу	42 054	30,97	20 099	16,24	21 955
Додатковий капітал	45 712	33,66	22 043	17,81	23 669
резерви під стандартну заборгованість	559	0,41	840	0,68	- 281
результат переоцінки ОЗ	5 283	3,89	1	-	5 282
субординований капітал	39 870	29,36	20 630	16,67	19 240
нерозподілені прибутки минулих років	0	0	572	0,46	- 572

Розмір регулятивного капіталу відповідає нормативним та ліцензійним вимогам, Банк дотримується встановлених значень нормативів достатності капіталу. Зростання розміру регулятивного капіталу з початку року становить 12 014 тис. грн. На зростання капіталу вплинули наступні фактори:

- збільшення розміру статутного капіталу банку на 10 300 тис. грн. за рахунок додаткових внесків акціонерів;
- збільшення субординованого боргу на 19 240 тис. грн.

Найбільшим акціонером банку залишається Кузнецов Я.М. – 25,22% статутного капіталу.

Комісією з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 08.10.2010 р. прийняті рішення №№662-668 «Про надання дозволу на врахування до регулятивного капіталу коштів, залучених від семи інвесторів-резидентів фізичних осіб» на загальну суму 4 300 тис. грн., крім того за період з 19.05.2009 р. по 31.03.2010 р. Національним банком України надано дозволи на врахування залучених коштів на умовах субординованого боргу до капіталу банку від інвесторів – фізичних осіб резидентів відповідно на 15 630 тис. грн та 14 940 тис. грн., а також подовжено строк договору про залучення коштів на умовах субординованого боргу у сумі 5 000 тис. грн.

Таким чином, загальна сума субординованого капіталу станом на кінець дня 31.12.2010 року складає 39 870 тис. грн., або 29,36% регулятивного капіталу та 44,26% основного.

Найбільшу питому вагу 95,58% регулятивного капіталу складає статутний капітал, розмір якого не покриває негативно класифіковані активи, обсяг яких невідомо зростає та складає на звітну дату 130 577 тис. грн. при розмірі статутного капіталу 129 780 тис. грн.

На розмір регулятивного капіталу негативно впливає отриманий збиток, так станом на кінець дня 31.12.2010 р. він складає 22 801 тис. грн., а з урахуванням збитку 2009 року та суми нерозподілених прибутків минулих років – 40 780 тис. грн.

За 2010 рік частка негативно класифікованих активів по відношенню до регулятивного капіталу значно зросла з 33,27% на початок року до 96,16% на кінець, що пов'язано з погіршення якості активів, про що свідчить значне зростання резервів за активними операціями банку, у поточному році їх збільшено до 115 147,9 тис. грн., що в основному викликано збільшенням суми нарахованих та не отриманих більше 31 дня прострочених доходів банку.

Відповідно до Статуту, для покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансовими зобов'язаннями, Банк утворює резервний фонд у сумі не менше ніж 5% від прибутку звітного року до досягнення розміру 25% регулятивного капіталу банку; у 2010 році, в зв'язку з відсутністю прибутку, відрахувань до резерву Банк не здійснював.

Нормативи капіталу, встановлені Національним банком України. Банком дотримані, значення економічних нормативів Банку за станом на кінець дня 31.12.2010 року та динаміка зміни їх значень з початку року наведені в таблиці:

Найменування		Нормативне значення	на кінець дня 31.12.2010 р.	На кінець дня 31.12.2009 р.
Норматив регулятивного капіталу Банку (тис. грн.)	Н1	не менше 120 000	135 789,0	123 775,0
Норматив адекватності регулятивного капіталу/платоспроможності	Н2	не менше 10%	18	18
Норматив адекватності основного капіталу	Н3	не менше 9%	11	12

Висновок. Розкриття інформації про власний капітал в балансі АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» відповідає вимогам чинного законодавства України та дозволяє здійснювати всі банківські операції без обмежень.

Формування капіталу та фондів Банку відповідає нормативно-правовим актам Національного банку.

Капітал Банку достатній для підтримання поточної діяльності, покриття ризиків, пов'язаних з виконанням банківських операцій, дотримання економічних нормативів достатності капіталу та платоспроможності, встановлених Національним банком України, а також забезпечення інтересів учасників, вкладників та кредиторів.

Формування та облік резервів на відшкодування можливих втрат за активними операціями здійснюється Банком відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України та внутрішніх положень.

Оцінка операцій з інсайдерами/пов'язаними особами

Аудитором було проведено тестування з метою перевірки оцінки Банком ризиків банківських операцій, формування резервів та розкриття інформації щодо операцій з пов'язаними сторонами.

Обсяг операцій з інсайдерами незначний та не впливає на фінансовий стан Банку та не несе загрози капіталу Банку. Система внутрішнього контролю за операціями з інсайдерами є достатньою. Фактів укладання угод з інсайдерами, які передбачають сприятливіші умови, ніж угоди, укладені з іншими особами та загальні умови проведення банківських операцій, що встановлені внутрішньобанківськими положеннями, які визначають кредитну, інвестиційну, управління активами і пасивами та облікову політику Банку, не встановлено.

Висновок. Аудитор підтверджує наявність помірною ризику за операціями банку та операціями з пов'язаними особами.

5. Оцінка адекватності системи управління ризиками Банку

Управління ризиками є важливим фактором у банківській справі і суттєвим елементом операцій Банку. Ідентифікація ризиків в Банку спрямована на встановлення належності факторів ризику до

певного виду банківської діяльності чи банківських операцій, яка аналізується. Ідентифікація дає змогу визначити вид або категорію ризику, ступінь його передбачуваності та можливості кількісної оцінки. Протягом 2010 року при здійсненні активних та пасивних операцій з клієнтами та з банками Банком проводилося управління ризиками за такими категоріями:

– **Кредитний ризик** (ризик можливої неспроможності сторони, що взяла на себе зобов'язання, виконати умови будь-якої фінансової угоди із Банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання).

Моніторинг факторів кредитного ризику Банком здійснювався шляхом аналізу коефіцієнтів: Рівень наданих кредитів і зобов'язань про надання кредитів відносно чистих активів, Відношення наданих кредитів і кредитних зобов'язань до регулятивного капіталу, Зростання активів, що генерують кредитний ризик, Частка сумнівної та простроченої заборгованості у кредитному портфелі банку, Рівень негативно класифікованих активів (сумнівні, безнадійні) у відношенні до регулятивного капіталу, Максимальний розмір зобов'язань одного контрагенту перед банком, Показник великих кредитних ризиків, Частка негативно класифікованих активів (сумнівні, безнадійні) у чистих активах, Відношення резерву під кредитні операції з клієнтами до кредитних операцій з клієнтами.

З метою зниження ризику не повернення коштів та згідно з внутрішніми методиками на протязі року встановлювалася внутрішні ліміти:

- кредитування за міжбанківськими операціями банків-резидентів та банків-нерезидентів;
- максимальної видачі коштів одному контрагенту.

– **Ризик ліквідності** (ризик неспроможності Банку виконати свої зобов'язання у належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат).

Моніторинг факторів ризику ліквідності Банком здійснювався шляхом аналізу динаміки та структури активів та ресурсної бази Банку у розрізі основних статей з позиції їх ліквідності, аналізу якості активів з позиції ліквідності, аналізу активів і пасивів за термінами погашення.

– **Ризик зміни процентної ставки** (ризик несприятливих змін процентних ставок на фінансовому ринку).

Моніторинг факторів зміни процентної ставки здійснювався за допомогою аналізу розриву процентних ставок, аналізу чистого спреду та чистої процентної маржі.

– **Валютний ризик** (наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали). Моніторинг валютного ризику здійснювався на основі аналізу запасу валютної позиції.

– **Ринковий ризик** (наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через несприятливі коливання вартості цінних паперів та товарів і курси іноземних валют за тими інструментами, які знаходяться в торговельному портфелі).

Враховуючи недостатній рівень розвитку фінансових ринків в Україні, Банк обмежено використовує торгові інструменти, що несуть ринковий ризик.

– **Операційно - технологічний ризик** (потенційний ризик для довгострокового існування банківської установи, що виникає через недоліки корпоративного управління, системи внутрішнього контролю або неадекватність інформаційних технологій і процесів обробки інформації з точки зору керованості, універсальності, надійності, контрольованості і безперервності роботи).

– **Ризик репутації** (це наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через несприятливе сприйняття іміджу фінансової установи клієнтами, контрагентами, акціонерами (учасниками) або органами нагляду. Це впливає на спроможність банку встановлювати нові відносини з контрагентами, надавати нові послуги або підтримувати існуючі відносини).

Моніторинг ризику репутації здійснювався шляхом аналізу зміни кількості клієнтів та їхніх рахунків, погіршення рейтингу показників Банку, регулярної публікації інформації та звітів про діяльність Банку.

– **Юридичний ризик** (наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через порушення або недотримання банком вимог законів, підзаконних нормативно-

правових актів, угод, прийнятої практики або етичних норм, а також через можливість двозначного тлумачення встановлених законів або правил).

Виявлення чинників операційно-технологічного, юридичного ризиків та ризику репутації здійснювалося за результатами перевірок, проведених управлінням внутрішнього аудиту Банку.

Моніторинг ризику стратегії розвитку здійснювався по результатам діяльності Банку за рік.

Правління Банку забезпечує розроблення та затвердження внутрішньобанківських нормативних документів щодо управління усіма значними для банку ризиками, у тому числі щодо їх прийняття, обмеження, уникнення, а також забезпечує постійну адекватність та ефективність цих документів через внесення в них відповідних змін у відповідь та зміни зовнішніх або внутрішніх факторів. З цією метою в Банку розроблені окремі положення, що регулюють дані ризики.

Протягом 2010 року Банк здійснював процес управління ризиком, який складався з виявлення та ідентифікації ризику, вимірювання та оцінювання величини ризику, реалізації управлінських рішень, спрямованих на пом'якшення, мінімізацію або усунення ризиків за допомогою відповідних методів управління, контроль та моніторинг (здійснення постійного контролю за рівнем ризику з механізмом зворотного зв'язку).

Організаційна структура Банку забезпечувала відповідний розподіл повноважень, обмін інформацією між різними структурними підрозділами та посадовими особами Банку - що є важливим фактором у здійсненні контролю за ризиком у Банку. Діяльність з управління ризиками здійснюється через організаційну структуру, яка підлягає періодичному уточненню та вдосконаленню, враховуючи зміни ситуації та середовища.

Процес ризик-менеджменту в банку охоплює всі його структурні рівні - від управлінського (Спостережна Рада та Правління) до рівня, на якому безпосередньо приймаються та/або генеруються ризики.

До організації процесу ризик-менеджменту залучаються такі функціональні та структурні підрозділи банку:

- Спостережна Рада - у межах своїх функцій та відповідності перед власниками банку, вкладниками/контрагентами та органами банківського нагляду;
- Правління банку - у межах своїх повноважень та відповідальності перед Спостережною Радою банку, вкладниками/контрагентами та органами банківського нагляду;
- профільні комітети - кредитний комітет, комітет з питань управління активами та пасивами, тарифний комітет в межах повноважень щодо управління ризиками, які делегуються Правлінням;
- відділ з управління ризиками - у межах своїх функцій щодо виявлення, кількісної та якісної оцінки, контролю та моніторингу ризиків;
- бек-офіси - підрозділи, що супроводжують активні операції, у межах своїх функцій контролю за дотриманням установлених вимог;
- фронт-офіси - у межах своїх функцій прийняття банком ризиків у межах доведених повноважень.

З метою обмеження та контролю ризику у Банку розроблено ряд внутрішніх положень, за допомогою яких визначені повноваження та відповідальність посадових осіб, які приймають рішення щодо управління ризиками, а також інструменти, з якими мають право працювати фахівці Банку.

Одним із методів запобігання ризику при здійсненні банківських операцій є формування резервів по видах діяльності згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України.

Система оцінки та управління ризиками є загалом задовільною та прийнятною для забезпечення ефективної діяльності Банку.

Висновок. *За результатами аудиторської перевірки кредитного ризику, ризику ліквідності, ризику зміни процентної ставки, ринкового ризику, валютного ризику, стратегічного ризику Банку, юридичного ризику, ризику репутації та операційно-технологічного ризику Аудитор може зробити висновок, що система оцінювання та управління ризиками в банку охоплює всі процедури та всі ризики притаманні банку та є достатньою.*

6. Оцінка адекватності бухгалтерського обліку, процедур внутрішнього

аудиту та заходів контролю Банку

За основу критеріїв розкриття інформації про адекватність процедур внутрішнього аудиту та заходів контролю Банку вимогам Національного банку України було прийнято вимоги Кодексу професійної етики внутрішніх аудиторів банківських установ, схваленого постановою Правління Національного банку України від 12.02.2003 №50, Методичних вказівок щодо застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 20.07.1999 №358, зі змінами та доповненнями, Положення «Про організацію внутрішнього аудиту в банках України», затвердженого постановою Правління НБУ від 20.03.1998 р. № 114 (зі змінами), Положення «Про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України», затвердженого постановою Правління НБУ від 30.12.1998 р. № 566 (зі змінами), Постанова «Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженого постановою Правління НБУ від 27.12.2007 р. № 480 (зі змінами).

Нами були виконані процедури перевірки, спостереження, запиту та підтвердження, обчислення та аналітичні процедури.

Адекватність систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю

Протягом 2010 року поточна робота Банку велась у відповідності з обліковою політикою, визначеною в Положенні про облікову політику Банку, затвердженому Головою Правління Банку, протокол № 132 від 31 грудня 2009 року.

Аудитором було проаналізовано облікову політику Банку, організаційну структуру Управління бухгалтерського обліку. Було звернено увагу на розподіл обов'язків і повноважень між робітниками, які приймають участь в веденні обліку та підготовки звітності; організацію підготовки та обороту документів, які відображають операції Банку; порядок відображення операції в регістрах бухгалтерського обліку; засоби контролю, в відокремлених областях системи обліку.

За результатом проведення аналізу Аудитор дійшов висновку, що операційно - технологічний ризик є помірним.

Контроль в Банку являє собою сукупність процедур, спрямованих на забезпечення достовірного та повного обліку банківських операцій згідно з чинним законодавством України та нормативними актами Національного банку України.

На нашу думку, система бухгалтерського обліку Банку, є адекватною і в цілому відповідає національним стандартам бухгалтерського обліку та вимогам нормативно-законодавчих актів Національного банку України.

В Банку впроваджено та діє єдина система внутрішнього контролю яка зв'язує всі види та методи контролю операцій та технологій, що здійснюються функціональними управліннями та підрозділами Банку, подальшого контролю здійснення операцій, документальних ревізій операційно-касової і економічної роботи та внутрішнього аудиту, який покликаний забезпечити ефективне функціонування всієї системи внутрішнього контролю.

Протягом періоду, що перевірявся, первинний контроль у Банку здійснювали відповідальні працівники, які, виходячи зі змісту документів, наданих в електронному або паперовому вигляді, перевіряли правильність їх оформлення і наявність порушень процедур бухгалтерського обліку. Після здійснення перевірки документ підписував відповідальний працівник Банку. Якщо операції за рахунками підлягали додатковому контролю, то виконавець передавав необхідні документи іншому працівнику Банку, на якого покладені повноваження щодо здійснення контролю. Працівник, що контролював, перевірявши правильність оформлення операції, підписував документи і передавав виконавцю для відображення операції за відповідними рахунками.

Заходи внутрішнього контролю у Банку, які стосуються системи бухгалтерського обліку, сприяють досягненню таких цілей:

- операції здійснюються за загальним або спеціальним дозволом управлінського персоналу;
- всі операції та інші події відразу обліковуються в точних сумах, на відповідних рахунках та в належних звітних періодах так, щоб уможливити підготовку фінансових звітів відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності;

- активи, відображені в обліку, порівнюються з наявними активами з достатньою періодичністю; стосовно будь яких розбіжностей вживаються відповідні заходи.

На підставі вивчення документів та вивчення відображення операцій Банку, Аудитор може зробити висновок, що внутрішній контроль у системі бухгалтерського обліку у Банку гарантує, що операції здійснені згідно з загальними або особливими санкціями; точні суми операцій враховані на відповідних рахунках за відповідний період, що дозволяє скласти фінансову звітність; доступ до активів та записів санкціоновані; проводиться звірка врахованих активів з тими, що існують і у разі виявлення розбіжностей приймаються відповідні заходи.

Принципи побудови внутрішнього обліку у Банку протягом 2010 року базувались на внутрішніх нормативних документах Банку, які забезпечували єдину систему взаємозв'язку між підрозділами. Внутрішні нормативні документи затверджувались Спостережною Радою Банку, Правлінням Банку, Головою Правління Банку.

Висновок. *Аудитором не визначено невідповідності облікових принципів, що визначені Обліковою політикою Банку, вимогам нормативно-правових актів Національного банку України, та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку України.*

Бухгалтерський облік банку відповідає вимогам нормативно-правових актів Національного банку України.

Систему бухгалтерського обліку і заходи контролю дозволяють своєчасно виявляти та усувати відхилення та помилки, сприяючи підвищенню ефективності діяльності Банку. Система внутрішнього контролю гарантує достатню міру впевненості в об'єктивності фінансової звітності.

Внутрішній аудит

Обов'язкове впровадження у Банку внутрішнього аудиту передбачене Законом України про банки і банківську діяльність, якій зазначає, що внутрішній аудит створюється з метою незалежної оцінки і вдосконалення системи внутрішнього контролю, є самостійним підрозділом банку і підпорядковується безпосередньо Спостережній Раді.

Управління внутрішнього аудиту здійснює свою діяльність на підставі «Методичних вказівок щодо застосування стандартів внутрішнього аудиту в банках України», затверджених постановою Правління Національного банку України від 20 липня 1999 р. № 358 (зі змінами) та Положення «Про організацію внутрішнього аудиту в банках України», затвердженого постановою Правління НБУ від 20.03.1998 р. № 114 (зі змінами).

Основним напрямком роботи внутрішнього аудиту Банку був операційний аудит у філіях та підрозділах Головного банку, який здійснювався шляхом виїзних перевірок згідно з узгодженим Правлінням та затвердженим Радою Банку планом роботи Управління внутрішнього аудиту.

Виходячи з конкретних обставин, внутрішні аудитори зробили адекватні висновки, кожен звіт реально висвітлює результати фактично виконаних робіт.

За результатами проведених перевірок надаються рекомендації, щодо підвищення ефективності системи внутрішнього контролю Банку та мінімізації притаманних ризиків.

Висновок. *Процедури внутрішнього аудиту та заходи контролю Банку відповідають вимогам нормативно-правових актів Національного банку України.*

В цілому, роботу Управління внутрішнього аудиту Банку можна вважати задовільною та такою, що задовольняє потребам Банку.

Зауваження та пропозиції, які виникали в ході аудиторської перевірки, що мали відношення до системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, були доведені до керівництва Банку та обговорені з ним.

7. Події після дати балансу

У січні 2011 року Банком вжиті заходи щодо одного з кредитів, за якими під час аудиторської перевірки встановлено недоформування резерву, а саме: за кредитом, що наданий Батчаєву Р.М. згідно з договором № 389 від 17.07.2008 р. про надання споживчого кредиту у формі мультивалютної кредитної лінії (відновлювальної), 24.01.2011 р. був укладений договір цесії, згідно з яким банк відступив право вимоги на користь нового кредитора (ТОВ «ФІНАНСОВА ГАРАНТІЯ — 2006»)

щодо:

- строкової та простроченої заборгованості за кредитом у доларах США та строкової заборгованості у Євро, загальною сумою гривневого еквіваленту 10 955 319,85 грн.;
- строкової та простроченої заборгованості за відсотками в доларах США та Євро та простроченої заборгованості за відсотками в гривні, загальною сумою гривневого еквіваленту 4 307 263,40 грн.

Таким чином, заборгованість позичальника перед Банком за згаданим кредитом станом на 01.02.2011 р. складала 500 000,00 доларів США, або 3 970 750,00 грн. (еквівалент), та 2 219,17 доларів США (17 623,54 грн.) - за процентами за ним. Категорія ризику цього кредиту станом на 01.02.2011 р. понижена до «субстандартної», резерв сформований у сумі 146 801,01 доларів США (1 165 820,22 грн.) – в повному обсязі.

Директор ПП «АФ «Ставр»

Пантелєєв В.П.

Сертифікат АПУ №0033, виданий рішенням АПУ від 29.10.2009 №207/2 на термін до 01.01.2015;

Свідоцтво №0000071, видане Комітетом з питань аудиту банків НБУ на підставі рішення №3 від 17.10.2007р. та продовженого до 01.01.2015р.

Сертифікат АПУ Серії А № 00127 від 04.01.1994, продовжений рішенням АПУ від 15.11.2007 №184/6 на термін 04.01.2013;

Свідоцтво ДКЦПФР про внесення до реєстру аудиторів та аудиторських фірм, які можуть проводити аудиторські перевірки фінансових установ, що здійснюють діяльність на ринку цінних паперів серії АБ №000470 (реєстраційний номер №516), від 05.06.2007, дійсне до 04.11.2015.

28 березня 2011 року

пр. Московський, 128-А, к. 76, м. Харків, Україна